

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

Sayı: 93258777-TESK.İESOB.GSK.EĞİTİM.2021/88-2929
Konu: MEB Yönerge Değişikliği

İzmir, 7/10/2021

ODALARA 77 SAYILI GENELGE

İLGİ : TESK'in 29.09.2021 tarih, 131 sayılı genelgesi.

Milli Eğitim Bakanlığı Önceki Öğrenmelerin Tanınması, Denklik ve Ölçme Değerlendirme İşlemleri İle İlgili Usul ve Esaslara İlişkin Yönerge'de **09/09/2021 tarihli ve 31460254 sayılı Makam Olur'u** TESK'in 29.09.2021 tarih, 131 sayılı genelgesi ile bildirilmiş olup, buna göre;

- ✓ “**Önceki Öğrenmelerin Tanınması ve Denklik Esasları**” için istenen belgelere İŞKUR kurs bitirme belgesi/sertifikasının eklendiği,
- ✓ “**Kalfalık ve Ustalık Sınavları**” için Ustalık belgesine sahip olanlar gibi İşyeri Açma belgesine sahip olanlarda aynı alanda farklı bir daldan belge almak için ustalık sınavına alınması maddesinin eklendiği,
- ✓ “**Önceki Öğrenmelere İlişkin Belgelerin Değerlendirilmesi**” için prim döküm belgesinde meslek kodunun olmaması veya kişinin beyanı ile farklılık göstermesi durumunda; işyerinin beyanına göre ve İşyerinin kapandığını Vergi Dairesi veya Sosyal Güvenlik Kurumundan belgelendirenlerin ise kendi beyanlarına göre işlem yapılacağı,

Bağ-Kur hizmet belgesindeki hizmet süresi ile vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesindeki hizmet süresi farklı olanlar ile emekli olduktan sonra kendi namına iş yeri açanların hizmet süresi, vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesine göre hesaplanacağı,

- ✓ “**Doğrudan Belge Düzenlenecek Hâller**” için gerekli şartları taşıyanların belgeleri kapsam tarihinden önce en az iki yıl kayıtlı olanlara kalfalık belgesi, en az beş yıl kayıtlı olanlara ise ustalık belgesi doğrudan düzenleneceği, (***)*Gerekli şartlar: kalfalık ve ustalık denklik belgeleri, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre vergiye tabi olmayan üretici ve yetiştiricilerin faaliyet gösterdiği meslek dalları ile Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre faaliyet gösterilen meslek dallarında, ilgili oda/birlik veya resmi kurumlara kayıtlı olduğunu belgelendirenlerden*) hükmü getirilmiştir.

Söz konusu “Milli Eğitim Bakanlığı Önceki Öğrenmelerin Tanınması, Denklik ve Ölçme Değerlendirme İşlemleri İle İlgili Usul ve Esaslara İlişkin Yönerge”nin güncel hali ekte yer almaktadır. Bilgilerinizi ve konunun üyelerinize duyurulması hususunda gereğini rica ederiz.

Serkan CEYLAN
Genel Sekreter

İbrahim BAYRAM
Başkan Vekili

EK: MEB Yönerge

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖNCEKİ ÖĞRENMELERİN TANINMASI, DENKLİK VE ÖLÇME DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ USUL VE ESASLARA İLİŞKİN YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümlerine göre yürütülecek önceki öğrenmelerin tanınması, önceki öğrenmelere ilişkin belgelerin değerlendirilmesi, denklik iş ve işlemleri, ölçme ve değerlendirme ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümlerine göre bireyin örgün/yaygın eğitim veya serbest öğrenmeler yoluyla edindiği öğrenme kazanımlarının doğrulanması, denklik iş ve işlemleri, ölçme, değerlendirme ve belgelendirme ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (Değişik: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru) (1) Bu Yönerge, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 301 inci maddesi ve 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 63/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Genel Müdürlük: Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünü,
- b) Kanun: 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununu,
- c) Komisyon: Önceki öğrenmelerin tanınması ve denklik komisyonunu,
- ç) MYK: Mesleki Yeterlilik Kurumunu,
- d) MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi: Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanmış, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğini ifade eden belgeleri,
- e) Öğrenme Kazanımları: Herhangi bir öğrenme sürecinin tamamlanmasından sonra bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri,
- f) Ölçme ve değerlendirme yeri: Ölçme değerlendirme kriterlerine göre beceri sınavı yapmaya uygun okul/kurum veya işletmeyi,
- g) Önceki Öğrenme: Örgün eğitim, yaygın eğitim ve/veya serbest öğrenme yoluyla edinilen öğrenme kazanımlarını,
- ğ) Serbest öğrenme: Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında verilen eğitimle edinilmeyen, bir amaç veya niyet olmaksızın kazanılan öğrenmeden, bilinçli ve niyetlenmiş öğrenmeye kadar deneyime dayalı her türlü öğrenmeyi,
- h) Ulusal Meslek Standardı: Bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından kabul edilen, gerekli bilgi, beceri, tavır ve tutumların neler olduğunu gösteren asgari normları,

1) Ulusal Yeterlilik: Ulusal meslek standardı veya uluslararası standartlar temel alınarak hazırlanan, Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve belgelendirme süreçlerinde kullanılan dokümanı,

i) (Ek: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru) Bakanlık: Milli Eğitim Bakanlığını,

j) (Ek: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru) e-Sınav: Basılı evrak kullanılmaksızın, sınav uygulama ve değerlendirilmesine ilişkin her türlü işlemin elektronik ortamda ve bilgisayarlar aracılığıyla yapılan sınavı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Önceki Öğrenmelerin Tanınması ve Denklik Esasları, Belgelerin ve Başvuruların Değerlendirilmesi ile Ölçme Değerlendirme

Önceki öğrenmelerin tanınması ve denklik esasları

MADDE 5- (1) Bu Yönergeye göre yapılacak iş ve işlemlerde, bireyin örgün/yaygın eğitim veya serbest öğrenmeler yoluyla edindiği öğrenme kazanımları kalfalık ve ustalık belgelerine erişimde değerlendirilir. Önceki öğrenmelerin tanınması ve denkliği; ulusal meslek standartları, ulusal yeterlilikler ve ilgili alan/dalın çerçeve öğretim programları ile kazandırılması amaçlanan öğrenme kazanımları esas alınarak yapılacak ölçme ve değerlendirmelerle sağlanır.

(2) (**Değişik: 09/09/2021 – 31460254 sayılı Makam Oluru**) Bu Yönergeye göre; Bakanlıkça veya Bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşların iş birliği sonucunda verilmiş veya yurt dışından alınmış; diploma, öğrenim durum belgesi, MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi, öğrenim belgesi, yüz yüze eğitimi tamamlama belgesi, tasdikname, kurs bitirme belgesi, yetki belgesi, sertifika, hizmet belgesi ve İŞKUR kurs bitirme belgesi/sertifika önceki öğrenmelerin doğrulanması süreçlerinde değerlendirmeye tabi tutulacak belgelerdir.

Kalfalık/Ustalık sınav ve belgelendirme başvurusu

MADDE 6- (1) Önceki öğrenmelerin tanınması kapsamında kalfalık/ustalık sınavlarına başvuru, Kalfalık/Ustalık Sınavı Başvuru Formu (Ek-1) ile yapılır. Sınavlara başvuru yapabilmek için en az 22 yaşını bitirmiş, ilköğretim okulu mezunu veya ortaokul/imam hatip ortaokulu öğrenimini tamamlamış olmak gerekir.

(2) Önceki öğrenmelerin tanınması ve denklik başvurusunun mesleki eğitim merkezi programı uygulayan okul/kurum müdürlüklerine sınav döneminin başlangıcından en az bir ay öncesine kadar yapılması gerekir. Süresi içerisinde yapılmayan başvurular, bir sonraki sınav dönemi için kabul edilir.

(3) Başvuru yaptığı halde sınavlara katılmayanlar ile sınavlarda başarılı olamayanlar, tekrar sınava girebilmek için yeni sınav döneminden en az bir ay önce dilekçe ile okul/kurum müdürlüğüne başvurmak zorundadır.

Kalfalık ve ustalık sınavları

MADDE 7- (1) Bu Yönergenin altıncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartları taşıyanlardan;

a) Mesleği ile ilgili bir işte çalıştığını Sosyal Güvenlik Kurumundan (**Ek ibare : 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru**) veya e-Devletten alınacak işyeri unvan listeli prim dökümü veya Bağ-Kur hizmet belgesi ile birlikte vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi,

b) Mesleki ve teknik eğitim veren örgün veya yaygın eğitim okul ve kurumları ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre açılmış kurumlardan veya yurt dışından alınan belgeler,

c) Fiili askerlik veya mahkûmiyet süresi içinde alınan mesleki eğitime ilişkin belgeler, ile belgelendirmek suretiyle mesleki eğitim merkezi programı kapsamında bulunan bir meslek alan/dalında öğrenme kazanımlarına sahip olduğunu Ek-1 Form ile beyan edenler kalfalık sınavlarına alınır. (**Değişik: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru**) Bunlardan üçüncü seviye yaygın eğitim kurs bitirme belgesi veya kurs/kurslar süresi toplamı en az 468 saat olan yaygın eğitim kurs bitirme belgelerine sahip olanlar ilgili alan/dalın kalfalık beceri sınavına alınır.

(2) Kalfalık yeterliğini kazanmış olup mesleklerinde en az beş yıl çalışmış olduğunu Ek-1 Formda beyan edip Sosyal Güvenlik Kurumundan (**Ek ibare : 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru**) veya e-Devletten alınacak işyeri unvan listeli prim dökümü veya Bağ-Kur hizmet belgesi ile birlikte vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi ile belgelendirenler ustalık sınavlarına alınır.

(3) Başvuru tarihinde; mesleklerinde en az beş yıl çalışmış olduğunu Ek-1 Formda beyan edip Sosyal Güvenlik Kurumundan (**Ek ibare : 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru**) veya e-Devletten alınacak işyeri unvan listeli prim dökümü veya Bağ-Kur hizmet belgesi ile birlikte vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi ile belgelendirenler öncelikle kalfalık sınavlarına alınır. Bunlardan başarılı olanlar, kalfalık belgesini almaya hak kazandıkları dönemden sonra açılacak ilk ustalık sınavlarına alınır.

(4) (**Değişik: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru**) Mesleki Açık Öğretim Lisesi yüz yüze eğitimi tamamlama belgesi, dördüncü seviye yaygın eğitim kurs bitirme belgesi veya kurs/kurslar süresi toplamı en az 756 saat olan yaygın eğitim kurs bitirme belgelerine sahip olup Ek-1 Form ile başvuru yapanlar, ilgili alan/daldan ustalık beceri sınavına alınır.

(5) 1986-1987 eğitim öğretim yılından itibaren üç yıl süreli mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olup Ek-1 Form ile başvuru yapanlar, diplomasında yazılı olan bölüm/alan ile ilgili olarak, mesleki eğitim merkezi programı kapsamındaki bir meslek dalından ustalık beceri sınavlarına alınır. (Tablo-1)

(6) (**Değişik: 09/09/2021 – 31460254 sayılı Makam Oluru**) Ustalık veya İşyeri Açma belgesine sahip olup aynı alanda farklı bir daldan belge almak için Ek-1 Form ile başvuru yapanlar, ustalık sınavına alınır.

(7) (**Değişik: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru**) MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi kişilerin Ek-1 Form ile başvurmaları halinde, üçüncü seviye MYK Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olanlar kalfalık sınavına, dördüncü ve daha üst seviye MYK Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olanlar ise ustalık sınavına alınır. Hangi alan/daldan kalfalık/ustalık sınavına girilebileceğine ilişkin tablo, Mesleki Yeterlilik Kurumunun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe hazırlanır ve güncellenir.

(8) Bu madde kapsamında yapılan sınavlarda başarılı olanlardan;

a) Birinci, üçüncü, dördüncü, altıncı ve yedinci fıkra kapsamındaki adaylara Kanunun 35 inci maddesi,

b) İkinci fıkra kapsamındaki adaylara Kanunun 28 inci maddesinin (c) bendi,

c) Beşinci fıkra kapsamındaki adaylara Kanunun 29 uncu maddesi hükümlerine göre belge düzenlenir.

Önceki öğrenmelere ilişkin belgelerin değerlendirilmesi

MADDE 8- (1) Farklı zamanlarda yapılan çalışmalara ait Sosyal Güvenlik Kurumu prim gün sayıları toplanarak değerlendirilir. Değerlendirmede her 30 gün bir aylık çalışma olarak kabul edilir, ancak mükerrer sigorta primi yatırılması durumunda 30 günü aşan primler dikkate alınmaz. Kamu kurumlarında kadrolu çalışanlardan hizmet cetveli istenir.

(2) Hizmet değerlendirmesinde 18 yaşın altındaki hizmetler göz önünde bulundurulmaz.

(3) (**Değişik: 09/09/2021 – 31460254 sayılı Makam Oluru**) Prim döküm belgesinde meslek kodunun olmaması veya kişinin beyanı ile farklılık göstermesi durumunda;

a) Ek-1 Formdaki Hizmet Belgesi bölümünün işyeri tarafından doldurulup onaylanması halinde işyerinin beyanına göre,

b) İşyerinin kapandığını Vergi Dairesi veya Sosyal Güvenlik Kurumundan belgelendirenlerin ise kendi beyanına göre, işlem yapılır.

(4) (**Değişik: 09/09/2021 – 31460254 sayılı Makam Oluru**) Bağ-Kur hizmet belgesindeki hizmet süresi ile vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesindeki hizmet süresi farklı olanlar ile emekli olduktan sonra kendi namına iş yeri açanların hizmet süresi, vergi dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesine göre hesaplanır.

(5) Değerlendirme, belgelerin aslı ile yapılır. Hizmet belgesinin aslı olmak kaydıyla öğrenim belgelerinin onaylı örneği geçerli kabul edilir.

(6) Mesleki ve teknik eğitim veren örgün veya yaygın eğitim okul ve kurumları ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre açılmış kurumlarda; öğrenme kazanımlarına dayalı programları tamamlayanlara verilen belgeler, yurt dışından alınan belgeler, fiili askerlik veya mahkûmiyet süresi içinde alınan mesleki eğitime ilişkin belgeler, ustalık sınavı başvurusuna esas olan çalışmışlık süresinin hesaplanmasında değerlendirilir.

(7) Mesleki eğitim veya kurs sürelerinin saat olarak belgelendirilmesi istenir.

(8) Meslek alan/dalı ile ilgili her tür mesleki eğitim ve kurs belgelerinin süreleri toplanarak değerlendirilir. Her 160 saat bir aylık çalışma süresi olarak kabul edilir. Bu şekilde hesaplanacak süre, ustalık sınavı başvurusuna esas olan çalışma süresinden düşülür.

(9) Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının ara sınıflarından ayrılanlar ile kalfalık belgesini Kanununun 16 ncı maddesi hükümlerine göre almış olanların, alanlarında olmak kaydıyla, alan/dal eğitimine devam ederek başardıkları her dönem için altı ay, her sınıf için bir yıl ustalık sınavı başvurusuna esas olan çalışma süresinden düşülür.

(10) Fiilî askerlik veya mahkûmiyet süresi içinde yapılan hizmetlerin çalışma süresinden sayılabilmesi için yazılı olarak belgelendirilmesi gerekir. Bu durumda olanlardan sigorta prim belgesi istenmez.

(11) Ortaöğretim kurumundan mezun olan veya ara sınıflarından ayrılanlar; kalfalık ve ustalık sınavlarında, daha önce başarılı oldukları derslerden muaf tutulur.

(12) Yurt dışından alınan belgelerin değerlendirilmesi, belgenin aslının o ülkenin Türkiye’de bulunan konsolosluklarınca veya geldikleri ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti konsoloslughunca tasdik edilmiş ve noter yeminli tercüman tarafından onaylanmış Türkçe çevirisi ile yapılır. Bu madde kapsamında başvuru yapanlardan sosyal güvenlik prim dökümü istenmez.

(13) (Mülga: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru)

Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 9- (1) Değerlendirme işlemleri il millî eğitim müdürlüğü bünyesinde kurulacak önceki öğrenmelerin tanınması ve denklik komisyonunca yapılır. Komisyon, mesleki ve teknik eğitimden sorumlu müdür yardımcısı/şube müdürü başkanlığında, öncelikle mesleki eğitim merkezi programı uygulayan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından olmak üzere; ildeki mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında görevli müdür/müdür yardımcıları arasından görevlendirilen en az üç kişiden oluşur.

(2) İl millî eğitim müdürlüğünce yetki verilen mesleki eğitim merkezi programı uygulayan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, önceki öğrenmelerin tanınması ve denklik başvurularını kabul eder, ön değerlendirme yaparak (Ek-1) Form ile eklerini, Başvuru Değerlendirme Listesi (Ek-2) ve Başvuru Sonuç Belgesini (Ek-3) Komisyona gönderir. Başvurusu uygun bulunanların Başvuru Sonuç Belgesi (Ek-3) Komisyon başkanınca onaylanır. Başvuru Değerlendirme Listesi (Ek-2) iki nüsha, Başvuru Sonuç Belgesi (Ek-3) üç nüsha olarak düzenlenir.

(3) Komisyon, yapılan başvuruları, sınavların başlangıcından en geç üç hafta önce değerlendirerek sınavlara girmeye hak kazananları belirler.

(4) Değerlendirmelerde tereddüde düşülen konularda Genel Müdürlüğün görüşü alınır.

Sınav dönemleri ve ölçme değerlendirme yerleri

MADDE 10- (Değişik: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru) (1) Kalfalık ve ustalık sınavları, her yıl şubat, nisan, haziran, ağustos, ekim ve aralık aylarında, il millî eğitim müdürlüklerince il merkezi ve ilçelerde belirlenen okul/kurum veya işletmelerde gerçekleştirilir. İhtiyaç halinde, Bakanlık tarafından belirlenen alan ve illerde her ay sınav yapılabilir.

(2) Beceri sınavı yapılacak ölçme ve değerlendirme yeri, sınavın yapılacağı alan/dalda uygulanan çerçeve öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış olan beceri sınavı değerlendirme kriterlerine uygun makine, teçhizat, donatım ve araç-gereç yeterliliği dikkate alınarak belirlenir.

(3) **(Ek: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru)** Teorik sınavların e-Sınav şeklinde yapılması ve sınava girecek aday sayısının en az 10 olması hâlinde birinci fıkradaki takvime bağlı kalınmaksızın sınav yapılır.

İl sınav komisyonu

MADDE 11- (1) İl millî eğitim müdürlüğünde mesleki ve teknik eğitimden sorumlu müdür yardımcısı/şube müdürünün başkanlığında, ildeki mesleki eğitim merkezi programı uygulayan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının müdürleri veya sınavlardan sorumlu müdür yardımcılarının katılımıyla il sınav komisyonu oluşturulur.

(2) İl sınav komisyonu üyeleri, her yıl eylül ayında bir yıllık süreyle görevlendirilir. Üyelerden herhangi birinin ayrılması durumunda, il millî eğitim müdürlüğünce yeni üye görevlendirmesi yapılır.

(3) İl sınav komisyonu; kalfalık ve ustalık sınavlarına yapılan müracaatlara göre, alan/dal teorik sınavlarının hangi okul/kurumda ve beceri sınavlarının hangi ölçme değerlendirme yerinde yapılacağını planlar.

Sınav komisyonu kuruluşu ve sınavların uygulanışı

MADDE 12- (1) Sınav komisyonu; okul/kurum müdürünün veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında en az iki alan öğretmeninden, beceri sınavlarında ayrıca ilgili meslek odaları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından sınav yapılacak alanla ilgili en az usta öğretici/eğitici personel olarak görev yapan en az bir temsilcinin katılımıyla oluşturulur. Okul/kurumda yeterli alan öğretmeni bulunmadığı takdirde diğer örgün ve yaygın eğitim kurumlarından görevlendirme yapılır. Buna rağmen öğretmen temin edilememesi hâlinde en az birisi ilgili alan öğretmeni veya öncelikle alanında ders okutan kadrolu uzman ve usta öğretici olmak şartıyla diğer alan öğretmenleri de görevlendirilebilir. İlgili meslek odası temsilcisinin sınava gelmediği durumlarda sınav komisyonu mevcut üyelerle görevine devam eder.

(2) Meslek odalarınca sınav komisyonunda görevlendirilenler iki yıl süreyle görev yaparlar. İlgili kuruluşlar, gerekli gördüklerinde temsilcilerini değiştirebilirler.

(3) Okul/kurum müdürlüğünce hazırlanan sınav programına göre, üyelere görevleri sınav döneminden önce bildirilir. Sınavların yapılacağı meslek dalları ile sınavların şekli, yeri, günü ve saatini gösterir bir çizelge ile kalfalık ve ustalık sınavlarına girecek olanların mesleklere göre listeleri, sınav gününden önce duyurulur.

(4) Sınav komisyonu, sınavın başlama saatinden en geç bir saat önce toplanır. Sınav soruları, cevap anahtarları ve not baremi, sınav komisyonunca sınavın başlama saatinden önce hazırlanıp komisyon başkanı tarafından onaylanır. Uzun süre hazırlık gerektiren beceri sınavlarında, sınav komisyon başkanının uygun bulması durumunda bir gün önceden hazırlık yapılabilir.

(5) Soru kâğıtlarında sınav süresi ile her sorunun puan baremi belirtilir. Soruların açık ve anlaşılır olması ve öğrenme kazanımlarının tamamının ölçülmesi esastır.

(6) Teorik sınav, cevap anahtarına ve puan baremine göre komisyon üyelerince birlikte incelenir. Verilen puanlar, sınav kâğıdı değerlendirme cetveli ile sınav kâğıtlarının üst kısmında yer alan bölüme soruların sıra numarası esas olmak üzere geçirilir. Sınav kâğıtları, sınav komisyon başkanı ve üyelerince imzalanır.

(7) Sınavların değerlendirilmesi ile ilgili bütün işlemler bittikten sonra kalfa ve usta adayının aldığı puanlar, puan çizelgesine yazılır ve sınav komisyonu başkanı ve üyelerince imzalanır.

(8) **(Değişik: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru)** Teorik sınav; alan/dalların, alan ortak dersleri ile dal derslerindeki öğrenme kazanımlarından, çoktan seçmeli olarak hazırlanacak toplam 50 soru üzerinden tek oturumda yapılır. Ortak dersler ile seçmeli derslerden sınav yapılmaz.

(9) **(Değişik: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru)** Teorik sınavın süresi 80 dakikadır. Beceri sınavının süresi ise ilgili meslek dalının ölçme değerlendirme kriterlerine göre sınav komisyonunca belirlenir.

(10) Beceri sınavı komisyonu üyeleri, gerektiğinde sınav gününden bir gün önce sınav komisyon başkanı veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında toplanarak, sınavın uygulanışı ile ilgili esas ve usulleri belirler. Mesleğin özelliğine ve sınav ortamının kapasitesine göre beceri sınavları 10 (on) kişiye kadar bir oturum olacak şekilde planlanabilir. Sınava girecek aday sayısının fazla olduğu alan/dallar için birden fazla komisyon oluşturulabilir.

(11) Beceri sınavları sınav başlangıcından bitişine kadar kesintisiz kamera kaydı altına alınır. Kamera kayıtları dijital ortamda ilgili okul/kurum müdürlüğü tarafından bir yıl saklanır.

(12) Beceri sınavlarında kullanılacak sarf malzemeleri aday tarafından temin edilir.

(13) Okul/kurum müdürlüğü, sınav komisyonları oluşturma, onaylarını alma, gizlilik ilkesi içerisinde soruların hazırlanmasını sağlama iş ve işlemlerini yürütür.

(14) Her sınav salonu için iki salon görevlisi, her beş salon için bir yedek görevli görevlendirilir. Salon görevlileri sınavın başlama saatinden en geç 30 dakika önce görev yerinde hazır bulunur.

(15) Sınav komisyon başkanı, içinde soru kitapçığı/kâğıdı ve cevap kâğıtları ile yoklama listeleri bulunan sınav soru zarflarını salon görevlilerine imza karşılığında teslim eder.

(16) Sınav komisyon başkanı, sınavın özelliği ve katılımcı sayısının çokluğu nedeniyle birden çok sınav salonu/yeri oluşturulması durumunda salon görevlileri ile sınav komisyonu arasındaki irtibatı sağlamak üzere yedek görevlileri görevlendirebilir.

(17) Okul/kurum müdürlüğü, T.C. kimlik kartı/nüfus cüzdanı, pasaport ve sürücü belgelerinden biri ile sınava giriş belgesini kontrol eder ve üzerinde cep telefonu, telsiz, radyo ve benzeri iletişim araçları ile sözlük, hesap makinesi ve silah bulunmaksızın adayları sınav binasına alır.

(18) Okul/kurum müdürlüğü, sınav süresince, görevliler dışındaki kişilerin binalara girmemelerini ve sınav salonlarından çıkan adayların sessiz ve hızlı bir şekilde binalardan ayrılmalarını sağlar.

(19) Okul/kurum müdürlüğü, bütün sınav salonlarında sınavın aynı saatte başlamasını ve ilk 30 dakika içinde hiçbir adayın sınav salonunu terk etmemesini sağlar. Sınavın başlamasından itibaren 15 dakika içinde gelen adaylar sınava alınır.

(20) Sınav komisyon başkanı, sınav sırasında, salon görevlilerini kontrol eder, gerektiğinde uyarır, sınavın sorunsuz yapılmasını sağlar.

(21) Salon görevlileri, görevli oldukları salonda sınavın kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlar, sınav bitiminde içinde soru kitapçıkları/kâğıtları, cevap kâğıtları, salon yoklama listeleri varsa diğer evrakların bulunduğu zarfı, sınav komisyon başkanına teslim eder.

(22) Sınav komisyon başkanı, sınav cevap kâğıtlarının ilgili sınav komisyonu tarafından okunmasını, uygulama sınav sonuçları ile birleştirilerek başarı değerlendirilmesi yapılmasını, buna dair listenin hazırlanmasını ve ilanını sağlar.

(23) Sınav evrakları dosyası, sınav sonucunun ilanından sonra bir yıl süre ile saklanır. Bu süre içinde yargıya intikal eden adaylara ait sınav evrakı, yargı süreci sonuçlanıncaya kadar saklanır.

(24) **(Değişik: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru)** Teorik sınavlarda, yanlış cevaplar dikkate alınmadan sadece doğru cevaplar üzerinden, beceri sınavlarında ise Bakanlıkça her alan/dal için hazırlanan beceri sınavı değerlendirme kriterlerine göre 100 üzerinden puanlama yapılır. Teorik sınava girmek ve beceri sınavından en az 50 almak şartıyla, teorik sınavın %40'ı ile beceri sınavının %60'ının toplamı 50 ve üzeri olanlar başarılı sayılır. Teorik sınavdan en az 50 alıp beceri sınavında başarısız olanlar, teorik sınava tekrar girmek zorunda değildir.

(25) **(Ek: 8/4/2019 – 7134043 sayılı Makam Oluru)** Teorik sınavların e-Sınav şeklinde yapılması durumunda sınav uygulama esasları ile sınav yapılacak alan/dallar Bakanlıkça belirlenir.

(26) **(Ek: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru)** Adaylar, beceri sınav sonuçlarına, sonuçların ilanını takip eden 5 iş günü içerisinde yazılı olarak okul/kurum müdürlüğüne itirazda bulunabilir. Yapılan itiraz doğrultusunda kamera kayıtları, sınav komisyonunda görev alanların dışında, bu maddenin birinci fıkrasındaki hükümler kapsamında okul/kurum müdürlüğüne,

okulda yeterli öğretmen bulunmaması durumunda ise il/ilçe millî eğitim müdürlüğünce oluşturulan komisyon tarafından en geç 5 iş günü içerisinde incelenip değerlendirilerek adayın nihai puanı belirlenir. İl genelinde yeterli öğretmen bulunmaması durumunda sınavda görev alanlar tekrar görevlendirilebilir.

Doğrudan belge düzenlenecek hâller

MADDE 13- (1) 19/6/1986 tarihinden önce çıraklık okulu diploması alanlara; ilgili alan altındaki bir daldan, Kanunun 35 inci maddesi kapsamında doğrudan kalfalık belgesi düzenlenir.

(2) Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından 1985-1986 eğitim öğretim yılı sonuna kadar mezun olanlara, diplomasında yazılı olan meslekleri ile ilgili olarak, mesleki eğitim merkezi programı kapsamındaki bir meslek dalından bir defaya mahsus olmak üzere Kanunun geçici 1/b-2 maddesi kapsamında doğrudan ustalık belgesi düzenlenir. (Tablo-1)

(3) Üç yıl süreli mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu veya mesleki ve teknik eğitim merkezi mezunlarından, alanlarında Bakanlığa bağlı olgunlaşma enstitülerinin iki yıllık kurs programlarından belge alanlara, almış olduğu kurs belgesi ile ilgili bir daldan Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında doğrudan ustalık belgesi düzenlenir.

(4) 8/8/1983 tarihli ve 18129 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Tesisatçıları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenen kurslardan;

a) Elektrik tesisatçılığı birinci sınıf veya 1985-1986 eğitim öğretim yılı sonuna kadar ikinci sınıf yetki belgesi alanlara doğrudan ustalık belgesi,

b) 1985-1986 eğitim öğretim yılından sonra ikinci sınıf elektrik tesisatçılığı yetki belgesi alanlara, ustalık beceri sınavında başarılı olmaları hâlinde ustalık belgesi,

c) Üçüncü sınıf elektrik tesisatçılığı yetki belgesi alanlara, doğrudan kalfalık belgesi, Kanunun 35 inci maddesi kapsamında düzenlenir.

(5) **(Değişik: 09/09/2021 – 31460254 sayılı Makam Oluru)** Kanun kapsamına alınmadan önce;

a) Bakanlık ve meslek odaları iş birliğiyle verilmiş olan kalfalık ve ustalık belgeleri; ilgili meslek odalarından alınacak resmi yazı ile doğrulanması halinde Kanunun 35 inci maddesi kapsamında dengi belgelerle değiştirilir. Meslek odalarının ildeki üst kuruluşları, kapsama alınan meslek dallarında verdikleri belgelerin listelerini, kapsama alma tarihini izleyen 30 gün içinde il millî eğitim müdürlüğüne gönderir.

b) (a) bendi kapsamında kalfalık ve ustalık belgesi düzenlenmeyen ve Kanun kapsamına alınan 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre vergiye tabi olmayan üretici ve yetiştiricilerin faaliyet gösterdiği meslek dalları ile 14/4/2021 tarih ve 31454 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre faaliyet gösterilen meslek dallarında, ilgili oda/birlik veya resmi kurumlara kayıtlı olduğunu belgelendirenlerden, kapsam tarihinden önce en az iki yıl kayıtlı olanlara kalfalık belgesi, en az beş yıl kayıtlı olanlara ise ustalık belgesi Kanunun 35 inci maddesi kapsamında doğrudan düzenlenir.

(6) Yurt dışındaki mesleki eğitim kuruluşlarından kalfalık, kalifiye işçilik veya bunlara eşdeğer mesleki yeterlilik belgesi alanlara kalfalık belgesi, ustalık belgesi veya buna eşdeğer mesleki yeterlilik belgesi alanlara da ustalık belgesi Kanunun 35 inci maddesi kapsamında doğrudan verilir.

(7) Bu madde kapsamında belge almak isteyenler (4/b maddesi hariç) Ek-4 Dilekçe ile müracaat ederler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Ustalık eğitimine devam ve usta öğreticilik eğitimi (Değişik başlık: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru)

MADDE 14- (1) Bu Yönerge kapsamında kalfalık belgesi alanlar ile daha önce bu belgeye sahip olanlardan, Kanunun 10 uncu maddesindeki kayıt şartlarını taşıyanlar 12 nci sınıfta mesleki eğitimlerine devam edebilirler. Bunların kayıtları ile başarı durumları Millî Eğitim

Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre değerlendirilir. Başarılı olanlara Kanununun 28 inci maddesinin (b) bendi kapsamında ustalık belgesi düzenlenir.

(2) **(Ek: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru)** Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 70/A maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan iş pedagojisi kursları uzaktan eğitim yolu ile de düzenlenebilir ve sınavları e-Sınav şeklinde yapılabilir. Kursu başarıyla tamamlayanlara usta öğreticilik belgesi verilir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 15- (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 16- (1) Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren,

a) Eylül 2002 tarihli ve 2540 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan “3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun Geçici 1'inci ve 2'inci Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Yönerge” ve ekleri ile “3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun Geçici 9'uncu Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Yönerge” ve ekleri,

b) Mayıs 2004 tarihli ve 2560 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan “Hizmet Belgesi (Denklik İçin Başvuru Formu)”, “Geçmiş Hizmetleri Belgelendirme Formu”, “3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanununun Geçici 1 inci Maddesine Göre Başvuru Formu” ve “3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanununun Geçici 9'uncu Maddesine Göre Yapılacak Tamamlama Eğitimi Başvuru Formu”,

c) Ağustos 2011 tarihli ve 2647 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan “3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun Geçici 1'inci ve 2'inci Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Yönergede Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge” ve ekleri,

d) Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 06.4.2005 tarihli ve B.08.0.ÇYG.0.15.04.03.510/4-1919 sayılı yazısı ile uygulamaya konulan “Lise ve Dengi Okullar ile Ön Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Kurumlardan Mezun Olanların Çıracılık Eğitimi Kapsamında Bulunan Satış Elemanlığı Meslek Dalındaki Uygulamaların Denkliği Kitapçığı” ile bu kitapçığın Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 20/6/2007 tarihli ve 6069 sayılı uygun görüş yazısıyla güncellenmiş hali olan “Satış Elemanlığı Denklik Değerlendirmeleri ve Bir Meslek Alanı Altında Diğer Meslek Dallarından Belge Almak İsteyenlerin Modüler Yapıya Göre Alması Gereken Fark Dersleri” dokümanı ve ekleri,

e) Bu Yönerge kapsamındaki iş ve işlemlerle ilgili Bakanlıkça daha önce yayımlanmış genelge ve talimatlar,

yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Yönergenin yayımlandığı tarihten önce yapılan denklik başvuruları, başvuru sahibinin talebi halinde, bu Yönerge hükümlerine göre önceki başvuruda verdiği belgeler üzerinden yeniden değerlendirilir.

GEÇİCİ MADDE 2- (Değişik: 11/3/2020 – 5331510 sayılı Makam Oluru) 1996-1997 eğitim öğretim yılı ve daha önceki yıllarda ilkokulu bitirmiş olanların değerlendirme işlemleri ilkokul diploması ile yapılır. İlkokulu bitirmeden ayrılmış olanlar ile bu Yönergenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki eğitim şartını taşımayanlardan açık öğretim ortaokulu kayıt şartlarını sağlayanların, kalfalık/ustalık sınav başvuruları açık öğretim ortaokuluna kayıt olmaları halinde kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 3- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan “Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi Projesi-I” kapsamında Bakan Onayı ile yapılan önceki öğrenmelerin tanınması sınavlarında verilen belgeler, belge sahibinin Ek-4 Dilekçe ile başvurusu halinde Kanununun 35 inci maddesi kapsamında dengi belgelerle değiştirilir.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Yönerge onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.